

Proa

**BLANCA
BUSQUETS**
Jardí a l'obaga

BLANCA BUSQUETS

JARDÍ A L'OBAGA

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: gener del 2016

© 2016 Blanca Busquets

Drets exclusius d'aquesta edició:

Raval Edicions SLU, Proa

Diagonal, 662-664

08034 Barcelona

www.proa.cat

ISBN: 978-84-7588-601-5

Dipòsit Legal: B-27.859-2015

Composició: Àtona - Víctor Igual, SL

Impressió: CPI (Barcelona)

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).
Tots els drets reservats.

ÍNDIX

El desmai	_____	9
Els rosers	_____	95
L'àlber	_____	169

—Mira, Aniol!

La Mireia petita m'ensenyava una mongeta.

Provo de fer un somriure. La Mireia petita s'ho mereix, sempre em ve a explicar coses i jo em distrec una mica, ara que no puc ni llegir un diari perquè les lletres em ballen i es fan grosses i petites. És que s'hauria de tornar a operar, havia dit el mossèn davant meu a la Sònia un dia que em va venir a veure. I la Sònia havia abaixat la veu per contestar, és que no val la pena, total què. I es pensava que no l'havia sentida, però jo sí que l'havia sentida encara que dissimulés. Home, havia fet el mossèn com dient, sempre val la pena que un s'hi vegi. I a mi, res, ningú no m'ho demanava. Bé, tampoc no sé què hauria dit. És veritat que s'hi està millor quan t'hi veus bé, però només d'imaginar-me havent d'anar a l'hospital de Serd, i estar-me allà amb tanta gent per després tornar cap aquí, potser val més no veure-s'hi tant, esperar i mandrejar, perquè ara m'agrada mandrejar i estar-me en aquest seient tan ample i tan còmode. La Rosa passa de bon matí, m'engega l'estufa, em prepara el dinar i el sopar, i la roba per

l'endemà, em demana comestic i em dona uns copets a l'esquena. I després, res. Ah, sí, un parell de cops a la setmana, la Rosa també fa la bugada perquè si no, malament rai, no tindria res per vestir-me, ni res per posar a taula. La taula, que està igual que quan se'n va anar la meva dona, la que al capdavant va ser la meva dona, tot i que jo al començament n'hauria preferit una altra. Però ara que suposo que falta poc perquè em mori, em demano quina importància té tot allò. Cap.

—De què rius, Aniol? —em demana la Mireia petita.

I és que es veu que jo em perdia en els meus pensaments i reia. Faig un gest amb el braç com si espantés mosques:

—De res, de res. A veure...

Em miro atentament la mongeta, que veig de la mida convenient.

—Ja les podeu collir, Mireia petita, ja hi podeu anar...

—Oh, que bé! —diu ella fent un salt. Però després es posa seriosa i em rectifica—: No sóc petita, sóc gran.

Rumio una mica abans d'accedir:

—Ai, sí, has crescut molt, noia, i jo no hi penso...

Busco l'excusa assenyalant-me els ulls:

—És que no m'hi veig gaire...

La Mireia petita, que diu que ja s'ha fet gran, se sent satisfeta amb la meva resposta, em diu adéu i se'n va de pressa. Fa dies que em ve amb mostres de mongeta perquè li digui quan es poden collir. I avui és el dia. Avui serà festa a cals Torralba. Festa de la canalla, almenys. I els grans menjaran les mongetes que han collit els petits. En menjarà, la Mireia? Ai, no, que la Sònia encara no l'ha fet venir.

La Mireia no es mou de Barcelona. Com jo no em moc de la Carena.

La Mireia era la noia maca de la Carena. Era com un pom de flors d'aquells que collia la tieta Rita a l'era així que venia el bon temps. La mare la cridava de l'eixida estant i la renyava, Rita, que t'has deixat els llits sense fer, Rita, i els llençols què, Rita, no has pensat a vigilar el foc i s'ha apagat. I la tieta Rita llavors s'amagava les flors darrere l'esquena i corria cap a dins de casa mentre les deixava caure una per una, aquelles margarides i les flors blaves que no servien per a res, només per guarnir, i semblava que volgués fer un camí amb flors per allà on passava. La tieta Rita i la mare sempre es barallaven, perquè ella havia marxat a ciutat de molt jove per ser cupletista, segons deia, però no se n'havia sortit i havia tornat i s'havia instal·lat a casa, i la mare li havia dit, si et quedes aquí, hauràs de treballar. El pare no deia res, era callat, sorrut i partidari de fer les coses amb un pim, pam. Només va dir, si la Rita es vol quedar aquí, és la meva germana i s'hi pot quedar. I tu li dius què ha de fer. La mare es tranquil·litzava una miqueta quan sabia que havia de donar ordres, jo me n'adonava encara que llavors fos molt jove. I és que de les diferències entre les cunyades se n'adonava tothom.

I ella, la Mireia, era com un dels poms de flors que la tieta Rita collia. Era diferent de les altres noies del poble. No ho deia pas jo, això, ho deia tothom, fins i tot els de can Romeguera, que eren de l'altre bàndol. Jo, amb això dels bàndols, no m'hi he ficat mai. Però m'hi han acabat embolicant. Encara que no facis res, resulta que quan algú fa una llista amb noms dels uns i noms dels altres, tu ets

dels uns i no dels altres. I per què, doncs no ho saps. Jo era del bàndol de la Mireia, del bàndol dels bons, com deia la seva mare. I els Romeguera eren els dolents. És clar que per a ells la cosa devia anar a l'inrevés. Però tant és, en aquests més de noranta anys meus, mai no he girat la cara a ningú, mai no he deixat de parlar amb ningú i mai no he volgut fer mal a ningú. Déu meu, si existeixes i te m'has d'endur, recorda't d'això que et dic.

Però, i ara, què estava pensant, jo... Ah, sí, pensava en el pom de flors de la Mireia. Té, podria sortir al jardí a veure si hi ha flors. No els agrada que surti sol perquè diuen que puc caure. Això ho diuen ells. I ells són tots: els Torralba, la Rosa, la Fineta... I jo aprofito per fer-ho quan no hi són. De vegades, també surto a passejar pel carrer, però no sé què passa que de seguida arriba una ànima caritativa que em diu, i ara, avi Aniol, que t'has perdut. Vine, que t'acompanyo fins a casa. I jo que dic, no, no hi vull pas tornar. Però no hi ha res a fer, em tornen a tancar aquí a dintre, quina llauna de gent. I al final passa que només puc sortir a esbargir-me al jardí.

La Mireia semblava de Barcelona. De fet, hi tenia uns cosins i hi anava a passar temporades. I això feia que es moguéssim i que parlés una mica com si fos d'allà a baix. Un dia que va venir a casa a dur no sé què, la mare va comentar que semblava una pixapins de cap a peus. Jo em vaig encendre per dins, però per no portar la contrària a la mare vaig mossegar-me la llengua i me'n vaig anar. Em va semblar que la tieta Rita tampoc no estava d'acord amb la cunyada, perquè també va marxar. I és que la tieta Rita també era així com la Mireia, només que més gran, és clar.

La Mireia vivia a la nostra banda del carrer. Per això ens vèiem sovint amb ella, i parlàvem de qualsevol cosa asseguts al pedrís que separava les dues cases. I passava el ramat d'ovelles d'en Ton, i aixecava polseguera i deixava el carrer ben ple de regals que un moment o altre acabàvem trepitjant. Jo, quan era petit, m'entretenia a mirar d'esquivar-los i feia saltirons cap aquí i cap allà i comptava en veu alta quants no n'havia trepitjat. En canvi, la Mireia, quan passava en Ton, arrufava el nas i feia com si volgués allunyar la pudor dels animals. Jo no la notava, la pudor, i menys al seu costat. Ella sempre anava ben vestida i brillava enmig de la monotonia de la Carena, on tot era igual, ben igual. La Mireia brillava tant que, de vegades, m'enlluernava i tot.

Als Torralba no els veia, perquè ells tenien una casa gran, la mateixa d'ara, envoltada d'un jardí i d'una tanca de pedra alta que no ens deixava veure què hi passava a dins. Bé, primer no la tenien. Quan jo era petit, al costat de casa meva no hi havia res, només un descampat on la canalla, quan havíem acabat de feinejar, jugàvem a l'acuit de l'amagada o a la de l'enganxada, segons si teníem el dia de fer el joc llarg o curt, segons si teníem molta o poca feina a casa. Els grans ens deien que aquell terreny era d'uns senyors que l'havien comprat, allà ningú no hi cultivava res, però sí que hi deixaven pasturar els xais i, a l'estiu, sempre se sentia beee, beee, no com ara que has d'anar vés a saber on si vols sentir els ramats. Bé, se senten els ocells i els grills pertot arreu, és veritat, però això no són animals ni són res, només són esquitxos que senten els estuejants i diuen que els agraden tant, encara que em

van dir que en altres pobles s'havien queixat dels esque-
llots de les vaques. On s'és vist.

En temps de la pols al carrer, les ovelles de vegades les
fèiem servir per amagar-nos, però, si no vigilàvem prou,
elles s'esveraven i arrencaven a córrer i llavors venia en
Ton i s'empipava de debò i tots fugíem a la desbandada
com els xaïs, comes ajudeu-me, perquè el que atrapava el
duia a casa estirant-lo per l'orella, i a casa no les gastaven
fines, no, que a mi la mare m'havia deixat el cul ben ver-
mell, ospa, que encara me'n recordo. Però érem canalla i
així que podíem hi tornàvem. Això fins que els senyors de
Barcelona, els Torralba, van decidir fer-s'hi una casa. No
una casa com els xalets, no. Els xalets els havien fet com si
fossin estrangers, a la part de dalt del poble, carretera en-
llà, i els estiuejants deien que semblava que fossis a Suïssa
quan els veies amb aquelles teulades negres tan inclinades.
Els Torralba es van fer una casa diferent, de teules verme-
lles, blanca i molt gran, i tenia les finestres i els balcons de
fusta, que, ara fa uns anys, la Sònia va fer arreglar i enver-
nissar de nou perquè feien pena. Però llavors, un cop feta
la casa, van posar-hi la tanca de pedra. I nosaltres, la cana-
lla, que anàvem mirant com creixia aquella casa de color
blanc amb teules rosades, i com hi feien finestres, balcons
i portes, un bon dia vam deixar de veure-ho. S'havia aca-
bat jugar i s'havia acabat tafanejar. A més, durant molts
diumenges havíem vist venir el senyor i la senyora Torral-
ba a vigilar les obres i a comentar plànols amb un altre
senyor ben vestit com ells que semblava que era l'arqui-
tecte, i amb un nen de la nostra edat que era el senyoret
Emili, i també ens el miràvem i ell ens mirava a nosaltres,

i tot això fins que un dia van arribar amb aquell tros de cotxe que tenien i van entrar a dintre de la tanca que ja estava feta i ja no els vam veure més.

El senyoret Emili el vam veure quan era petit i després quan ja era gran. Va créixer sense que ens n'adonéssim. I és que va venir la guerra i ells pujaven molt de tant en tant. De vegades, venia a mitja setmana el senyor Torralba amb un paleta de Barcelona i es tancaven a dintre la casa tot el dia i després marxaven, i ningú no sabia què hi feien. Però cap al final de la guerra van estar força temps sense pujar i ja ens pensàvem que ho havien abandonat, quan un bon dia van tornar.

Té, fa un bon sol, ara. D'aquest camp de patates i fajol ja fa temps que no en té cura ningú. És que ja no és un camp de patates i fajol sinó un prat d'herba fresca. Només hi ha l'hort petit al final. Aquí sí que hi podrien portar a pasturar les ovelles. Aniol, Aniol. Les ovelles estan bé allà on hi hagi verd, perquè l'arrenquen i se'l mengen amb aquella tranquil·litat. Aniol, que no em sents. M'he deixat el bastó a casa, però tant és, com serà que caigui ara mateix.

—Aniol! Que no em senties?

—Ai!

M'ha espantat. Vénen fins al meu costat sense dir res i llavors criden. Com si no els sentís. Ara és en Jordi, el pare de la Mireia petita i de la Mercè i de l'Àlvar. M'agafa el braç i em vol dur cap a casa:

—No, no, que em vull quedar...

—Però és que cauràs, Aniol. Vas sense bastó!

—Sí, això sí que és veritat...

En Jordi dubta un moment i després m'ordena:

—Quiet aquí. No et moguis, que te'l vaig a buscar.

Desapareix i no em moc. Encara cauria i tindriem un disgust perquè em trencaria alguna cosa i això voldria dir maldecaps per a la Sònia i la Fineta. Torna en Jordi, em dóna el bastó i m'agafa per l'altre braç.

—Vols que anem cap a casa meva i prenem un cafè?

Un cafè. Aquests de Barcelona sempre estan prenent cafès. Em deixo portar. Al cap i a la fi, és alguna cosa per fer. I qui sap si avui hi ha la Mireia.

Era un altre temps quan la Mireia i jo xerràvem al pedrís. Érem joves. Ella m'explicava coses de Barcelona obrint molt les as, i movent el cos de manera compassada. Tenia els llavis que semblaven maduixes i jo no podia deixar de mirar-los mentre em deia, qui sap què em deia, no ho sé pas, m'explicava coses dels carrers de la ciutat i dels parcs on anava a passejar amb els seus cosins, i de les places i de les botigues. I al nostre voltant, tothom murmurava i tothom deia, ves, aquests dos segur que acaben a l'altar, i jo no m'adonava de res perquè estava com perdut a dintre dels seus llavis de maduixa. I llavors ella reia i em deia, Aniol, contesta'm, que estàs a la lluna. I jo deia, sí, sí, i encara la feia riure més.

Un dia, ella em va fer una carícia. Em va acaronar la galta, un no res suau, però per a mi va ser com si les campanes de l'església sonessin totes alhora. De resultes d'allò, vaig perdre la veu. No em sortia, no hi havia manera, no li vaig dir res. Ella se'n va anar i es va girar un parell de vegades rient una mica. I llavors, quan jo tornava cap a casa, em vaig trobar la tieta Rita, que es veu que ens havia

estat goitant tota l'estona i em deia, li hauries de dir alguna cosa, eh, t'hauries de decidir. Jo, com que encara no havia recuperat la veu, no vaig respondre. Tampoc no hauria sabut què dir. Ja entenia a què es referia la tieta Rita, però no sabia com fer-ho ni com posar-m'hi.

En Jordi m'ajuda a entrar a casa perquè hi tenen un graó que costa de veure, tot i que jo me'l sé de memòria després de tants anys. Hem passat pel jardí i s'ha enfosquit tot de sobte. He vist la taula blanca i les cadires, i l'estany i els arbres... I he sentit la font petita, rajant suaument com sempre. Quan entrem a can Torralba, hi noto un ambient fresc, però diferent del de casa. El de casa fa olor de pedra, i aquest, de parets pintades. En Jordi em fa seure en una cadira encoixinada de les que tenen al menjador. Abans no m'hi deixaven seure. Abans...

—Com el vols, el cafè, Aniol? Amb llet? Sol? Un talladet?

No en vull, de cafè, però, per no quedar malament, dic que tallat. Abans tampoc no em donaven cafè, aquí. Hi ha els mateixos mobles i el mateix silenci que, quan entrin la Mireia petita i els seus germans, suposo que ompliran de crits. Bé, l'Àlvar ja no crida, que ja és massa gran per a segons què.

L'Emili tampoc no devia cridar perquè era només un i era petit. En qualsevol cas, nosaltres no ho sabíem perquè no el vèiem. Mentre es van fer la casa, sí, però, després, el mur entre els Torralba i la Carena va fer impossible que ningú sabés què passava a l'altra banda. Arribaven quan hi havia uns dies de festa i es quedaven tancats a dins. Tenien una minyona que anava vestida de negre amb un davantallet i que era la que vèiem que comprava ben tapada amb

un abric i se'n tornava cap al misteriós món dels Torralba. Bé, és cert que una vegada amb algun altre xicot havíem mirat d'escalar el mur per mirar a l'altra banda, però no havíem vist res perquè allò no es podia escalar sense fer molta fressa. A poc a poc, però, al cap dels anys, tota la Carena va anar veient aparèixer arbres que tiraven amunt, amunt. Els dos avets i els dos pollancre, que ara són tan alts que sembla que no hagin de poder créixer més. I ara, a més, s'hi veu l'àlber, i la part de dalt dels rosers, i bona part de la casa, i tots els teus, que n'hi deu haver una vintena. Ja no és el mateix, ara. La Sònia ho va canviar tot.

Jo m'havia refet i, fins i tot, havia tingut uns propòsits inspirats en les paraules de la tieta Rita. Però abans havia hagut de passar pels altres pensaments, els que em deien que sí, que n'estava de la Mireia. I, quan me n'havia adonat, m'havia posat tot vermell. Sort que estava sol. Llavors havia començat de pensar què havia de fer, què li havia de dir. I, com que teníem a sobre la Festa Major, vaig decidir dir-l'hi llavors, a la nit, a l'envelat, mentre balléssim. No sabia ben bé com fer-ho, però sabia que ho havia de fer. És clar que el problema més gran era saber si jo a ella també li feia peça. I si em donava carbasses, quina vergonya, em sentiria com si m'haguessin bufetejat. Com podia estar segur que jo li agradava a ella. Hi pensava i hi pensava, i, mentrestant, ella passava cada tarda quan tornava de cosir i ens entreteníem tots dos fent-la petar. I així fins que va arribar la Festa Major. I vam muntar l'envelat, que vam quedar ben bruts i la mare es va empipar moltíssim, i després, a la nit, hi vam anar, i, quan la vaig veure, vaig tornar a perdre la paraula perquè anava vestida d'una manera

que em va fer eriçar tots els pèls del cos. Aniol, controla't, em deia a mi mateix veient que tot jo m'atabalava. I és que era ella però no era ella, perquè s'havia posat un vestit blanc que enlluernava, i s'havia recollit els cabells al cim del cap i així se li veien més els llavis de maduixa. I ella em va goitar i la boca de maduixa va obrir-se una mica i va somriure. Jo no em podia moure, però ella va venir a buscar-me. Vols que ballem, Aniol, em va demanar balancejant-se una mica endavant i endarrere i com si fos cosa de dones això d'anar a buscar el ballador. Jo només vaig poder fer que sí amb el cap, hauria dit que sí a qualsevol cosa que ella em proposés.

I vam ballar, i ella reia tota l'estona i cada vegada ballàvem més a prop l'un de l'altre, se'm va anar acostant, acostant, i em goitava fixament als ulls, i jo li agafava la mà i li posava l'altra a la cintura i la notava càlida i propera i se'm quedava allà enganxada, amb els seus pits durs clavats al meu tors, i semblava com si estigués contenta de ballar amb mi. I anava rient una miqueta com si fos només per omplir mentre no dèiem res, i jo vaig mirar de parlar però no vaig poder perquè no em sortien les paraules. Ella em va dir llavors deixant de riure, no vols parlar-me, Aniol, no em vols dir res. I jo no feia ni que sí ni que no, perquè si feia que sí hauria de xerrar per força i, si feia que no, era mentida perquè sí que volia xerrar, sí que li volia dir una cosa que se m'escapava pel cap, pels ulls, pel cos, pertot arreu. I, mentrestant, giravoltàvem, vinga giravoltar, donàvem voltes per aquell envelat ple de gent que nosaltres no vèiem, perquè només ens vèiem l'un a l'altre, i ella tornava a riure i després em demanava un al-

tre cop si no li volia parlar, i jo ja ho intentava però no em sortia, i, de tant ballar, un ble de cabells se li desfeia d'aquell pentinat perfecte, li queia sobre l'ull dret i ella bufava per treure-se'l, i així feia una ganyota estranya amb els llavis vermells, tan vermells que jo sentia que necessitava besar-los en aquell mateix moment. Ella ho notava i se'ls mossegava, ho feia expressament per veure si jo acabava fent-ho, però jo no ho feia perquè en aquell temps aquestes coses no es feien en públic, tot i que ja em començava a semblar que tenia febre i que no ho resistiria gaire estona més.

Però vaig resistir no sé com. I no vaig xerrar. Vaig continuar mirant-la fixament, això sí, als seus ulls, al seu ble de cabells, als seus llavis incitants, i vaig continuar ballant amb ella. El temps havia deixat d'existir. I la música. I aquella llum esmorteïda de les bombetes de cent vint-i-cinc volts que llavors ens semblaven qui sap què. I així ens vam passar la nit. Només la vaig deixar anar quan el seu pare me la va demanar una estona. Després hi vam tornar. Ella també havia callat. La música era lenta, ara, i ens agafàvem amb tendresa però jo continuava sentint els seus pits clavats que em tallaven la respiració. I ens miràvem i ella ja no reia, semblava com si parlessin els ulls. I vinga donar voltes mentre la resta del món feia la seva. I no deixàvem de mirar-nos i la meva mà continuava enganxada a la seva cintura, i no me n'hauria desenganxat mai. Em notava calent, em notava a punt de petar, i pensava que ella devia notar-ho perquè hi ha coses que no es poden amagar sobretot si estàs ben enganxat a qui et desespera d'aquesta manera. Me l'hauria endut enfora, la Mireia, fins a un

marge qualsevol, sota un arbre, el que fos, per arrencar-li el blanc de fora i el blanc de dins i fer-la meva, meva, meva.

Però llavors la música va deixar de sonar. Me n'he d'anar, va dir ella. I el seu pare me la va arrencar dels braços, com si fos una ceba. I la mà enganxada a la seva cintura em va quedar com si me l'hagués cremat.

Vaig anar a poc a poc fins a casa. Del llit estant, amb els ulls ben oberts, mirant les bigues del sostre, em vaig dir que no podia ser, que hi havia de parlar. L'endemà també hi havia ball, l'últim. Ho faria l'endemà sens falta.

I l'endemà, ai, ja havia fet tard.

A l'envelat, va aparèixer ell i tots ens vam girar. Era diferent, no era dels nostres, se li veia d'una hora lluny. La tieta Rita el va reconèixer, és el senyoret Emili, em va dir fluixet a l'orella. Sí, era ell, però la major part de nosaltres feia temps que no el vèiem i no l'hauríem pas reconegut. Havia crescut, era tot un home i tot un senyor. Anava vestit amb una americana i uns pantalons d'aquells tan fins que portaven en aquells temps els estiuejants, i unes sabates que enlluernaven. Va entrar, va mirar-nos a tots sense fixar-se en ningú en concret, i després, amb les mans a les butxaques, va passejar una mica amb un mig somriure, i anava goitant els que ballaven, que eren pocs. Jo esperava la Mireia, que encara no havia arribat, i per això m'estava allà a la vora amb la tieta Rita, que no es perdia mai ni un minut d'envelat, i que encara alguna vegada aconseguia que la deixessin cantar allà mateix allò de *Mireu quin cap de casa n'és l'hereu Planademont! I en Felip, com correbia, també n'era un dels bons* que li agradava tant de cantar tot el dia a casa. I jo, quan la tieta cantava això en públic, no

sabia cap on goitar, perquè es fa estrany tenir una tieta que canta en un envelat, encara que sigui una tieta que només tingui deu anys més que tu.

El senyoret Emili sí que es feia tan estrany, allà, que fins i tot els músics, que eren de fora de la Carena, van començar de donar-se cops de colze els uns als altres i a assenyalar-lo amb el cap. Semblava com si tot s'hagués aturat una mica. Ara se'm fa estrany que penséssim això, però llavors ens semblava qui sap què que entrés un senyor d'aquella mena a l'envelat perquè se'l veia molt diferent. Ara, ves, tot-hom va com vol, i, com més estrany, sembla que millor.

I llavors va passar la desgràcia, vull dir que va entrar la Mireia amb el seu vestit blanc de festa, encara més blanc que el del dia abans, i la tieta Rita, que ja havia callat i que ja tornava a ser al meu costat, va murmurar, se l'ha enllustrat, eh, i no sé si se'n reia o és que tenia enveja perquè realment era, de llarg, la dona més maca. I era meva. Em vaig aixecar d'un bot per anar-hi. I aleshores el senyoret Emili em va passar al davant. Es veu que l'esperava i, quan la va veure, la va caçar al vol. I es van posar a ballar tots dos i no van parar en tota la nit. Però, però, feia la tieta Rita, ella que ja em veia casat amb la Mireia. Jo també m'hi veia i també hauria volgut fer però, però, i si el senyoret Emili hagués estat algú del poble li hauria ventat un clatellot dels que fan mal i li hauria dit, fuig, que és meva. Però no era ningú del poble, era de Barcelona i, no sé per què, no m'hi vaig atrevir. I vaig tornar a perdre la paraula i l'esma i tot. I els pèls eriçats de la nit anterior es van girar cap a mi i m'esgarrapaven tot el cos i em van deixar convertit en una nafra viva des del cap fins als peus.